Tweede Jaargang. N°42. 30 cent. per nummer Zondag 14 Oktober 1928

De Mandelgalm

Katholiek-Vlaamsch-Nationaal Weekblad voor Iseghem en Omliggende

AANONDIGINGEN
De prijs wordt bepaald in overeenkomst met het bestuur van 't blad.

Inschrijving op alle postkantoren
Een jaar 15,00 fr. 6 maand 8,00 fr.
3 maand 4,00 fr. Buitenland 25,00 fr.

Opstel en Beheer, Marktstraat, 22, Iseghem
Verantwoordelijke uitgever:
Rob. Verhaeghe, Iseghem. Postrek. 2024.66

Alle mededeelingen moeten ten laatsten den Woensdag middag voor 't verschijnen van 't blad binnengezonden zijn.

De onmetelijke liefde van Fr. Van Cauwelaert

De heer Van Cauwelaert is blijkbaar bang voor tragiek.

Ik herlees zijn rede, waarin hij de Belgische machtmelkers smeekte om een daad die bevrediging bracht. Ten behoeve van den lezer vertalen wij, want die burgemeester van Antwerpen is een der Vlaamschgezinden die steeds Fransch spreken in het parlement als het gaat over een zaak van verdragend belang.

«Onze liefde voor België en voor Vlaanderen is onmetelijk en er kan geen tegenstelling bestaan tusschen deze twee liefden, want dit ware een tragische toestand.

«Als ik België verdedig dan is het omdat ik voel dat de welvaart van Vlaanderen niet ligt in de scheiding maar integendeel in een volledige eendracht, gegrondvest op de rechtvaardigheid dewelke, naar wij hopen en vertrouwen, zal worden verwezenlijkt tot grooter heil van ons land».

Neen, Van Cauwelaert, dit ware geen tragische toestand, dit is een tragische toestand.

Door de schuld van België heeft menige activist tijdens den oorlog dien pijnlijken zelfstrijd gekend, die vader Depla in tranen deed uitbarsten op het oogenblik dat hij zijn ja-woord gaf.

Het is het zicht op deze tragische werkelijkheid die duizenden Vlamingen den moed geeft om, alle Belgische machten ten spijt, den strijd op te nemen voor hun misprezen taal en volk.

Ook voor hen zoo het heel wat makkelijker en loonender zijn den lof te zingen van het arrivisme en te handelen volgens dit nieuwe evangelie; zich te laten drijven op den stroom van de belgische katholieke partij dan met inspanning van alle krachten zich te beijveren aan den opbouw van een eigene Vlaamsch-Nationale organisatie.

Het brengt heel wat meer officieele eer en decoraties wanneer men het parool gaat nemen in het koninklijk paleis te Brussel, dan consekwent te handelen naar het Vlaamsch belang.

Nu schrijft «De Standaard» dat de nieuwe legerwet het gevolg is van het fransch-belgisch militair akkoord maar tezelvertijd keurt de katholieke Vlaamsche Kamergroep deze wet goed, die onze jongens eensdaags kan doen bloeden in den dienst van Frankrijk.

Neen, wij laten door geen bloemen van rhetorica de barre Vlaamsche werkelijkheid opsieren. Wij huldigen geen fransch-Waalsche revolutie, die het begin was van een honderdjarige achteruitstelling van Vlaanderen.

Wij krijgen niet, als de heer Van Cauwelaert, complimenten vanwege de Vlaamschhatende goeverneur van Oost-Vlaanderen maar er zijn lofbetuigingen die wij niet als een eer beschouwen.

Wij houden er niet van de Belgische hand die ons slaat te likken.

Wij vergelden België met de munt waarmede het ons betaalt.

De tijd is voorbij om België te beminnen in de hoop dat België niet langer Vlaanderen hate.

Tijdens den oorlog hebben de Vlaamsche soldaten hun bloed gegeven. Bloed eischt recht, dachten zij. Sindsdien hebben wij broodroof, gevang en een paar lapwetten gekregen en een militair akkoord, dat ons aan Frankrijk vastklinkt.

Tien jaren na dit bloedoffer weigert men amnestie.

De nieuwe nachtegaal van Antwerpen moge nog zoo mooi kwelen, dit alles zal hij ons niet doen vergeven.

Wij weten dat in België de Vlaamschsprekende Vlaming niets is.

Het Belgische leger is een verfranschingsmachine.

Er bestaat niet eens een Nederlandsche tekst van de Belgische wetboeken.

De koning benoemt in de Vlaamsche provinciën Vlaamschhatende goeverneurs,

Wij zijn op dit oogenblik zoowat het eenige volk in Europa zonder fatsoenlijke eigen hoogeschool.

In de hoofdstad van het rijk wordt het Vlaamsch element stelselmatig gewurgd. De lieveling van het Hof, burgemeester Max, zorgt ervoor dat er geen Vlaamsche lagere scholen bestaan.

Op dit oogenblik wordt in de Vlaamsche pers flink de grieventrommel geroerd opdat de nieuwe procureur-generaal ook Nederlandsch zou kennen!

In Congo is de Vlaming rechteloos.

En voor zulken staat voelt de heer Van Cauwelaert een «onmetelijke liefde».

Proficiat!

De Walen aan het woord

Einde September hebben de Walen het feest van Wallonië gevierd.

Dit nationaal feest is van recenten datum. Het dagteekent uit de jaren vóór den oorlog, toen de Waalsche senator Dupont in de hooge vergadering den kreet «Leve de bestuurlijke scheiding» de wereld inzond. In die dagen werd de «Assemblée Wallonne» gesticht, de gallische haan tot Waalsch symbool verheven en besloten tot het invoeren van een Waalsch-nationaal herdenkingsfeest.

Als gedenkwaardig feit uit hun geschiedenis wisten deze lieve Waalsche broeders toen niets beters op te delven dan de omwenteling van 1830, de revolutie waardoor het herstel van onze landstaal werd gekelderd door dit verbond van Walen en franskiljonsche cijnskiezers uit Vlaanderen.

Zoolang er in België voor de Vlamingen geen ander recht bestond dan om zich zoo goed mogelijk te laten verfranschen, bezongen de Walen met hartroerend tremelo de liefde tot het vaderland van Rogier en Gendebien.

Zoodra echter de Vlamingen nog zoo schuchtertjes het waagden een stukje recht ten koste van de voorrechten der Walen te vragen bleek het hoe zeer de vaderlandsliefde van veel Walen in het teeken stond der voorwaardelijkheid. Blijft België het luilekkerland niet der Walen, dan heeft het voor deze heeren geen reden van bestaan meer.

Onze lezers hebben kennis genomen van de legerwet die dank zij de lafheid van de katholieke Vlaamsche Kamergroep, de Vlamingen in een toestand houdt van minderwaardigheid, lijk geen vrij volk het ooit kan dulden.

Maar omdat voor de jonge Walen, die beroepsofficier wenschen te worden, de cursus in de Nederlandsche taal aan de militaire school verplichtend wordt gesteld, zetten deze lieve broeders een huilkoor in van belang: ze bedanken er voor burgers te worden van tweede klas.

Volgens den heer Troclet te Luik wordt onder alle Latijnsche landen, Wallonië alleen op dit oogenblik bedreigd.

En op het banket ingericht door de Waalsche vereenigingen van Groot-Brussel kwam de heer Pavard heftig op tegen de tweetaligheid in de openbare diensten en in het leger en spijkerde de bemoeiïngen ten voordeele van de amnestie aan de schandpaal!

De heer Max, burgemeester van Brussel door de genade van den koning der Belgen, de man, die stelselmatig alle Vlaamsche betoogingen verbiedt in de zoogezegde hoofdstad van Vlamingen en Walen en die de Vlaamschgezinde betoogers laat bewerken door de matrakken zijner politieagenten, had natuurlijk de Waalsche betooging toegelaten. De burgemeesters van Sint-Joost-ten-Oode en van Sint Gillis waren aanwezig op het feest; de burgemeester van Schaerbeek had zich laten verontschuldigen. En de eere-voorzitter van het Waalsch verbond van Brussel, de heer Macquet, zette de kroon op het geheel met de volgende verklaring: «Men heeft mij in het Vlaamsche land, te Oostende, een candidatuur aangeboden voor den Senaat. Ik heb aanvaard omdat het ten slotte een middel te meer is om de belangen van Wallonië te dienen. Wat gij vraagt, het is de eendracht, de gelijkheid voor allen».

Waaruit blijkt dat de liberale partij in Vlaanderen nog verder «de partij van Frankrijk» wil blijven.

* * *

Uit dit alles schijnt hoe langer hoe duidelijker te worden dat het recht voor de Vlamingen in het ééne en ondeelbare België een hersenschim zal blijven. Misschien zouden de Vlamingen, gewoon aan de knechtenrol en in den rug geschoten door hun hoogere standen, zich neerleggen bij het behoud van de centralisatie, mits aan hun eischen een eindweegs tegemoet wordt gekomen.

De Walen echter zijn het meesterschap gewoon en hebben een gruwel aan tweetaligheid. Vanaf het oogenblik dat het openbaar leven in Vlaanderen vervlaamscht wordt en de Vlamingen bewust hun Vlamingschap willen behouden, is een zekere doorzijpeling van het Vlaamsch in het kinderarme Wallonië wel niet te vermijden.

Nog deze dagen verdedigde in een socialistisch blad van de Borinage, volksvertegenwoordiger Branquart, op wie het Vlaamsch werkt als de roode lap op den stier, het instellen van het federalisme in België.

Het lijfblad der Vlaamsche Belgicisten is er steeds onmiddellijk bij om deze Waalsche uitlatingen aan te teekenen: de bedoeling daarbij is natuurlijk aan zijn lezers de overtuiging bij te brengen dat de heer Van Cauwelaert wel groote Vlaamsche overwinningen op zijn actief mag schrijven, vermits de Walen toch zoo zenuwachtig worden.

We zouden echter aan «De Standaard» de vraag willen stellen of zij niet meenen dat die zenuwachtigheid van sommige Walen vooral haar verklaring vindt in de vrees voor het indringen van de tweetaligheid in Wallonië. En wat zijn wij, Vlamingen, daarbij gebaat als de tweetaligheid daabij zich staande houdt in Vlaanderen. De Vlaamsche beweging beoogt niet de tweetaligheid van Vlaanderen en Wallonië, maar wel de eentaligheid van Vlaanderen.

Ligt daarenboven de onderstelling niet voor de hand dat de Waalsche dreiging met zelfbestuur zoowat chantagepolitiek is aan het adres der Belgische regeering. In de zenuwachtigheid der Walen zullen de Belgische machthebbers een argument vinden tegen de eischen der Vlamingen. Het belgicisme van de loyale Vlamingen zal dan gekeerd worden tegen het Vlaamsche recht.

Op de Vlaamsche nationalisten echter zal dit argument geen vat hebben. Wij hebben het nooit verheeld dat wij uitgaan van het Vlaamsche belang en dat de Belgische staat, op straf van verlies van zijn bestaansreden, zich heeft aan te passen aan de belangen van het Vlaamsche volk. Een staat, die zich tracht te handhaven door het in de hand werken van de verfransching in Vlaanderen, is een onding.

* * *

Intusschen zouden de Waalsche drijverijen toch een goeden kant kunnen hebben. De Noord-Nederlanders beginnen in te zien dat zij best zouden doen zich te onthouden bij het Belgisch eeuwfeest in 1930.

Zoo schrijft het Hollandsche blad «Het Huisgezin»:

«Wij moeten geen rancune toonen, werd gezegd, wij moeten, in verband met de tractaatkwestie van onze goede gezindheid doen blijken; wij moeten de Volkenbondsbeginselen allereerst tegenover België toepassen.

De goede bedoeling van deze argumenteering kunnen we ten volle waardeeren, en toch blijven we er bij: laten we ons niet steken in het wespennest van het Belgische eeuwfeest, dat op een verheerlijking van Frankrijk en een onderlingen strijd tusschen Walen en Vlamingen dreigt uit te loopen.

De feiten blijken ons thans, twee jaren vóór de viering, reeds gelijk te geven.

Zondag heeft men in Walenland den 98n verjaardag van den Belgischen opstand herdacht, — flauw voorproefje van wat ons in 1930 te wachten staat.

Het blad wijst er op dat vooral te Luik bij deze herdenking vinnige woorden werden gesproken, waar de burgemeester o. m. verklaarde: «Wij moeten onze taal en onze Fransche beschaving veilig weten te houden en het erfdeel der groote vaderen, welke heden worden herdacht, tegen iederen aanslag verdedigen».

De Fransche taal en de Fransche beschaving zijn, meer dan de staatkundige eenheid van België, de inzet der Waalsche feestviering. Hoe zullen deze heeren over twee jaar loskomen. Dan zullen Frankrijk en Parijs nog meer verheerlijkt en bewierrookt worden. Als de Walen daar plezier in hebben, moeten we hun dat genoegen gunnen. Maar het spreekt van zelf, dat de Vlamingen zôô de onafhankelijkheid en de herdenking niet zullen opvatten en daarvan ook zullen getuigen. Moeten wij, Nederlanders, als de feestviering op een soort burgeroorlog, zij het maar in woorden en betoogingen, dreigt uit te loopen, ons daarin gaan mengen?

Het masker der Beschaving

Er is wellicht geen tijdperk in de geschiedenis der volkeren, waarin de verleugening der moraal en der menschelijkheid, op zulk een reusachtige schaal als heden ten dage, bestond.

De kansels en katheders overstroomen van de feestelijke lyriek onzer beschaving. Maar onder al die mooie poëzie, wat al teleurstellende werkelijkheid!

Wij leven in een tijd waar de dubbele moraal gesanctionneerd werd en verheven tot vorm en wet, voor enkeling en gemeenschap.

De enkeling leeft nog met de kristelijke moraal, althans voor een deel.

De Staat houdt er zijn eigen moraal op na, gansch tegenovergesteld aan deze van den enkeling.

Onze steden en dorpen worden midden grootsche feesten toegewijd aan het H. Hart en Kristus wordt tot Koning uitgeroepen in dorpen en steden, waar de jaarlijksche statistieken wijzen op den stijgenden afval van zooveel honderdtallen en duizendtallen die met een kruisken aan de wereld werden gegeven.

De uiterlijke feestelijkheden, hier en daar zelfs door politiekers misbruikt, kunnen zelfs den schijn der werkelijkheid niet meer verbergen.

Mij blijft dat woord van Kamiel Huysmans bij: Europa wordt kristelijk genoemd, maar het is overwegend heidensch. Wie twijfelt er nog aan?

Moet het Godsgebod «Gij zult niet dooden», vandaag niet gered worden door menschen die buiten de Kerk leven en gelooven? Menschen van wie de Apostel Paulus zegde dat «er zijn zullen die zonder de Wet worden gered, terwijl vele andere met de Wet verloren gaan».

Wij staan vandaag verre van het kerkelijk Concilie van Lateranen, dat zonder meer het gebruik van de handkruisboog bij de legers verbood. Wij leeren vandaag dat de wraak heilig is, zooals de eenvoudige dorpsherder van Grasheide, die ons epistels las uit de oorlogsbrieven van Kardinaal Mercier, waarin dat ongelooflijkste in litteraire frazen voor de eeuwen geschreven staat.

We mogen ons vandaag gerust de vraag stellen, in hoeverre ons kristendom zelf al niet heidensch is.

Op al ons gebluf over beschaving en beschaafdheid, kultuur of cultuur, antwoordt de werkelijkheid met een naakt gebaar op het werk des onheils dat wij over de wereld hebben gebracht. Wijst de geest der vernieling op de puinen die het werk zijn van onze handen. Wijst de geest der eeuwigheid op den bloedigen oogst van miljoenen menschenlevens, die wij gebundeld hebben in bleeke schoven op een denkbeeldig veld van eer.

Beschaving!

Lees de verslagen over onze koloniale politiek. Voor één kruisbeeld hebben we dozijnen chicotten ter beschaving van een hoop arme stakkerds, die 't nadeel voor zich hadden van ergens in Afrika, Azië of Australië geboren te zijn.

Lees de verslagen van onze internationale reporters. Lees de werken van Albert Londres over de Fransche galeien, de Fransche militaire kampen. Lees het werk van Gide over zijn reis in Kongo. Lees het werk van Bourcier over de vrouwengevangenissen in Frankrijk. We citeeren Frankrijk dat men zegt op de hoogste sport der beschaving te staan. Wanneer ge die werken zult gelezen hebben, dan spuwt ge op dat monster dat men beschaving noemt.

De Staat naar Westersche opvatting is de wapenknecht dezer Beschaving. Zou het louter toeval zijn dat de Staat zoo'n immoreel wezen is, de Staat waarvan de grondslag gelegd werd door twee moordenaars: Kaïn en Romulus?

De moraal van dien Staat heeft zich gekleed met het maskeradepak van de fransche revolutie, met de «rechten van den mensch» (als dien mensch een blanke is en... genoeg bij kas is om zich de weelde van zulke rechten te betalen!) Het monster heeft wel een mooi kleedje gekregen, maar zijn aard bleef onveranderd.

De «onsterfelijke principen» van 1789 zijn, ondanks de motbollen van een demokratische rhetoriek, van het stinkendste verderf niet bewaard gebleven.

Deze principen werden in Engeland reeds geboren in 1688, in Amerika ten jare 1776, in Holland deden ze reeds opgeld in 1584, in Napels en Spanje werden ze ten jare 1812 boven de doopvont gehouden en ze zagen het levenslicht in België, ten jare 1830. Dat alleen is genoeg om er uw «bekomst» van te hebben.

Het onsterfelijk bedrog dezer onsterfelijke principen, is nimmer beter aan 't licht gekomen dan in den wereldoorlog, en niet minder nadien.

Onze zoo hoog geroemde beschaving is een mesthoop van onrecht. Onze maatschappij een gemeenebest waar ze de burchten der middeleeuwen in groote banken hebben veranderd, en waar geen enkelen heiligen, door de katholieke kerk vereerd, nog veertien dagen op vrije voeten zou kunnen rondloopen.

En de menschheid verdeelt zich in twee kategoriën, optimisten en pessimisten. Die zwart brood eten of geen, behooren gewoonlijk tot de laatste kategorie. De eerste kategorie heeft alle reden om het leven van den lichten kant te bezien, ze laten den donkeren kant voor hun evennaaste dien ze alles behalve evenzeer als hun zelve beminnen om God.

De meeste menschen leven voor 't overige nog tevreden met den schijn van de uiterlijke tevredenheid die naar buiten heerscht. De verleugening van het leven heeft zelfs hun geweten aangetast. Het sociaal banket wordt voor hen een festijn waar de menschen malkander opvreten, en die den grootsten honger hebben zijn gewoonlijk nog de magersten niet.

In afwachting dat de eenen hun paradijs hiernamaals krijgen, hebben de anderen alvast het hunne hier beneden ingericht, onder de mercantiele leuze: Hebben is hebben en krijgen is de kunst.

Wij kristenen schelden en ketteren op de Joden. Durven we zweren dat we beter zijn dan zij. Het komt me voor dat wij in de kathedraal der wereld op de eerste banken zitten... en dat de anderen ver achter in 't koude portaal te wachten staan. Ge kent de parabel. De verleugening van onze beschaving heeft zelfs het heiligste niet gespaard. Die verleugening, zij is het masker van onze beschaving, onteerend, walgelijk en monsterachtig in dien grijns van wreedzaamheid waarmee zij haar berusting teekent in de onmenschelijke worsteling van miljoenen.

WARD HERMANS.

Uit onzen Pijlkoker

Toestanden in het Brusselsch gerechtshof.

Naar aanleiding van het aftreden van procureur-generaal Servais wijst het «Handelsblad» op de ergelijke toestanden bij de burgerlijke rechtbank te Brussel.

«Het is hier niet alleen uitgesloten, dat Vlaamsche advokaten in hunne eigen taal zouden pleiten maar zelfs dat Vlaamsche dossiers zouden worden voorgelegd. Deze Kamers zijn meestal samengesteld uit totaal Vlaamschonkundige magistraten die dan de vertaling eischen der Vlaamsche stukken, voorkomend in het dossier.

Dit brengt niet alleen een groot tijdverlies mede, doch tevens groote onkosten.

Daarbij komt nog dat op de vertaling geen controol staat en zoodoende zelfs onwillekeurig aan zekere woorden een andere beteekenis wordt gegeven dan het voorgebrachte. Ook nog dat slechts vertaald wordt wat de partij kan dienen.

Trouwen degenen die het meest onder deze toestanden lijden zijn de kleine menschen uit de burgerij. De geldmagnaten die weten beter en zullen te Brussel geene Vlaamsche proceduur aanvragen.

De Brusselsche pleitbezorgers zijn van deze toestanden zoodanig bewust dat zij weigeren Vlaamsche conclusies te maken. Dit is een wantoestand uit de honderden die al te lang geduurd hebben en waaraan het hoog tijd is een einde te stellen».

Nietwaar, België is toch wel een lief land. En wat zijn de Vlamingen, die niet branden van liefde voor dezen éénen en onverdeelbaren schat toch ondankbare rekels.

Stijlvolle rede.

Naar aanleiding van het bezoek van den belgischen kroonprins aan Hasselt schreef de Vlaamsche letterkundige een sierlijk-gedraaide rede.

Die prins Leopold dan ook met brio heeft afgelezen.

—

De Limburgsche koolmijnen.

Wanneer men de stijging van de kolenproductie van jaar tot jaar volgt, kan men zich een voorstelling maken van den reuzenarbeid die hier verricht werd. Op het tiende jaar der uitbating komt men tot een totaal van 2,463,000 ton!

Het is belangrijk die stijging te volgen in deze statistiek, waarvan de cijfers verstrekt zijn door het Ministerie van Nijverheid, Arbeid en Maatschappelijke Voorzorg.

Jaar 1917 totaal 11,640 ton. Eerste voll. jaar 1918: 65,670 ton; jaar 1919 tot. 139,930 ton; jaar 1920 tot. 245,760 ton; jaar 1921: 322,530 ton; jaar 1922: 428,070 ton.

5 jaar later — 1923: 807,650 ton; jaar 1924: 1,106,550 ton; jaar 1925: 1,103,930 ton; jaar 1926: 1,775,160 ton.

Tien jaar later — jaar 1927: 2,433,020 ton.

De mijnen echter worden aangelegd om een veel grootere uitbating te verzekeren en wanneer ook Houthaelen in volle bedrijvigheid zal zijn, kan de tonnenmaat tot 8 of 10 millioen per jaar stijgen, en dit voor 7 uitbatingen.

De tonnenmaat van Wallonië bedraagt nagenoeg 25 millioen 's jaars, welke opgehaald worden door 75 mijnen in uitbating. Het groot verschil tusschen het oud en het nieuw kolenbekken ligt hierin, dat in de Kempen de kolen in dikke en menigvuldige lagen kunnen uitgebaat worden. Beeringen heeft een laag 3 meter dik. Eysden 2,20 meter. De andere zijn even goed bedeeld. Talrijk zijn de lagen tusschen 1 en 2 meter dik, en die worden als de beste aanzien, omdat daar het werk gemakkelijkst geschiedt en het stutwerk niet de moeilijk is. Dan nog wordt hier de kool gemakkelijker ontgonnen door den aard der delfstof en door het uitstekende materiaal voor het kappen, vervoeren en ophalen. De kool is buitengewoon zuiver en grauwvuur is bijna onbekend. In die voorwaarden gaat de koolnijverheid in Limburg een buitengewone toekomst te gemoet.

—

De socialistische kapitalisten en leugenaars!

In April l. l. had C. B. in «De Vooruit» beweerd dat «de belgische bank van den arbeider» (de socialistische bank te Gent) geen aandeelen in de winst aan hare beheerders uitdeelde.

Maar!!

In «Le Recueil Financier» van 1926 lezen wij op bl. 43, in het bilan van 1925 van de belgische bank van den arbeid, dat op de 2.193.702 fr. 41 winsten, aan de 24 beheerders werd uitgedeeld, de som van 178.410 fr. en 72 cent.!

Zoo liegen de roodjes hun goedgeloovige volgelingen voor.

Maar van leugens barsten zij niet meer. Toen de socialist Dierckens het niet meer halen kon tegen Ward Hermans, verweet hij onzen vriend indertijd naar «De Volksgazet» te hebben willen overloopen. Dierckens zei zelfs dat hij den brief had waarin Ward die vraag deed. Ward beloofde hem 500 fr. dadelijk als hij den brief kon toonen. Maar Dierckens zat met zijn laffe leugen gebakken. De vorige week, op een meeting te Roeselare, werd Dierckens nog eens op den rooster gelegd met die leugen van weleer. Om zich te redden las hij nu een brief voor, maar... 't was er eene van Eckelers. Of er gelachen werd, zeg! De Vl. Nationalisten hebben hun buik moeten vasthouden. Die verdoemde Ward Hermans, moet hen toch leelijk op de maag liggen!

—

De schuld van België aan Amerika. Betaalt maar menschen!

«Le Peuple» drukte laatst enkele interessante gegevens af betreffende de schuld van België aan Amerikaansche kapitalisten.

De oorlogsschuld van de regeering bedraagt **170 millioen** dollar; die van na den wapenstilstand **244 millioen** dollar.

Daaraan moet toegevoegd worden het bedrag der verschillende leeningen die tusschen de jaren 1923 en Juni 1928 werden afgesloten en die een totale som van **217,165,000 dollar** beloopen en die als volgt is verdeeld:

Jaren	Leener	Bedrag in dol.
1923	American Congo Cy	510.000
1924	Regeering	50,000,000
1924	Regeering	30,000,000
1924	Solvay-groep	10.000.000
1925	Regeering	50.000.000
1926	Spoorwegen	2,000,000

1926	Regeering	50,000,000
1926	Regeering	4,500,000
1926	Stad Antwerpen	1,500,000
1926	Antwerpsche Telefoon	250,000
1927	Solvay-groep	14,130,000
1928	Spoorwegen	4,275,000

Alles te samen maakt dat **631,165,000 dollar** ofwel 22 milliard Belgische franken. Deze leeningen brengen gemiddeld 6 à 7 t. h. intrest op.

... En dat zegt genoeg over de Amerikaansche gezindheid van zekere Staatslieden.

—

Onze klimmende belastingen.

Onderstaand lijstje geeft een denkbeeld over de aderlatingen, die wij de laatste jaren aan belastingen ondergaan.

Neem goed in aanmerking, dat elk getal slechts een maandelijksche ontvangst is en men dus door 12 moet vermenigvuldigen om het jaarlijksch bedrag te bekomen :

1921	122.194.096.13
1922	163.648.491.24
1923	227.214.106.69
1924	301.293.983.83
1925	323.904.136.40
1926	511.500.111.02
1927	644.219.600.96
1928	757.943.032.91 Oogst

Voor de 8 eerste maanden tezamen, van 1927 en 1928 :

1927	4.967.827.299.16
1928	6.169.715.180.29

Wat maakt dat we dit jaar al een miljard meer betaalden tegen 't vorige.

Ende desespereert niet, en 't zal niet verkeeren, wat Brederoo ook beweert !

Denkt aan het Kiesfonds

AAN DE OUD-STRIJDERS

ZEER BELANGRIJJK

Oud-strijders, die den oorlog hebt meegemaakt, wanneer ge kunt bewijzen, dat ge uwe ziekte of eene wonde hebt opgedaan bij het leger, maakt uwe aanvraag om een geneeskundig onderzoek per «aanbevolen brief» aan den heer de Broqueville, minister van Landsverdediging, Wetstraat, 2, Brussel.

Tracht bewijzen te hebben van getuigen en doktoors van front en hospitalen. Al de adressen der doktoren kunt ge bekomen in 't ministerie van Landsverdediging.

Op 100 invalieden zijn er 73 Walen, 23 Vlamingen en vreemden.

En wie was aan 't front, Vlaamsche jongens?

Het is tijd tot einde van dit jaar om uwe aanvraag te maken. Niet meer uitgesteld, strijdbroeders. Gaat bij uwe leiders, en die zullen u helpen en inlichten.

Niet beschaamd zijn hoor; want gij hebt het verdiend!... 73 Walen tegen 23 Vlamingen!...

WAPENT U VOOR DEN STRIJD VAN MORGEN MET EEN STERK KIESFONDS

Belastingen en Taksen

Taxe toe te passen door de behangers-garnierders op de door hen afgeleverde facturen

I. — Levering zonder plaatsing.

Aard der leveringen en der werken.

1. Behangselpapier waarvan de prijs 1 frank den vierkanten meter niet overschrijdt, zonder plaatsing (4 frank de gewone rol van 4 vierkante meters) : aan een particulier voor zijn privaat gebruik, 2 p. d.; aan een persoon koopende voor al ander gebruik (wederverkoop, handels- of nijverheidsgebruik), 2 t.h.; aan eene handelsmaatschappij, eene vereeniging zonder winstgevend doel of ander organisme (ter uitsluiting der openbare besturen), 2 t. h.;

2. Behangselpapier waarvan de prijs 1 frank den vierkanten meter overschrijdt zonder plaatsing (4 frank de gewone rol van 4 vierkante meters) : aan een voortverkooper 2 t. h.; aan al wie geen voortverkooper is voor alle gebruik (privaat, handel, nijverheid, enz.), 6 t. h.

3. Lincrusta en anaglypta: aan een voortverkooper, 2 t. h.; aan elk ander persoon, voor alle gebruik, (privaat, handel, nijverheid, enz.) 6 t. h.

4. Linoleum en balatum (1) : aan een particulier voor zijn privaat gebruik, 2 p. d.; aan een persoon koopende voor al ander gebruik (wederverkoop, handel of nijverheidsgebruik), 2 t. h.; aan eene handelsmaatschappij, eene vereeniging zonder winstgevend doel of elk ander organisme (ter uitsluiting der openbare besturen) 2 t. h.

5. Tapijten in wol of in louter zijde of vermengd met wol of met loutere zijde: aan een voortverkooper, 2 t. h.; aan al wie geen voortverkooper is, voor alle gebruik (privaat, handels- of nijverheidsgebruik, enz.), 10 t. h.

6. Tapijten in katoen of in jute : Zelfde regiem als voor nr 4 hiervóór.

7. Stores en gordijnen (1): Zelfde regiem als voor nr 4 hiervóór.

8. Stoelen of zetels van allen aard waarvan de prijs 50 frank het stuk niet overtreft; nachtstoelen voor kinders en zieken welk ook de prijs ervan weze: Zelfde regiem als voor nr 4 hiervóór.

9. Stoelen of zetels van allen aard waarvan de prijs 50 frank het stuk overtreft: aan een verkooper 2 t. h.; aan al wie geen voortverkooper is, voor alle gebruik (privaat, handel, nijverheid, enz.), 6 t. h.

10. IJzeren bedden waarvan de prijs van 400 frank niet overtreft, ressort inbegrepen: Zelfde regiem als voor nr 4 hiervóór.

11. IJzeren bedden waarvan de prijs van 400 frank overtreft, ressort inbegrepen: zelfde regiem als voor nr 9 hiervóór.

12. Bedressorts en matrassen: Zelfde regiem als voor nr 4 hiervoor.

II. — Levering met plaatsing van in de gebouwen aangebrachte voorwerpen.

Aard der levering en der werken.

13. Behangselpapier waarvan de prijs 1 fr. de niet geplaatste meter niet overschrijdt; alle kosten van plaatsing en bijleveringen (werk van bereiding der muren, van plaatsing van het papier boordsels, plaksel, enz.) (2); Op het geheel 2 t. h.

14. Behangselpapier waarvan de prijs 1 frank de niet geplaatste meter overschrijdt; alle kosten van plaatsing en bijleveringen (werk van bereiding der muren, van plaatsing van het papier, boordsels, plaksel, enz.). (3) Op het geheel, 6 t. h.

15. Lincrusta en anaglypta; alle kosten van plaatsing en bijleveringen (werk, plaksel, enz.) (2), op het geheel, 6 t. h.

III. — Levering met plaatsing van voorwerpen niet aangebracht in de gebouwen. — Plaatsing alleen en herstelling dier voorwerpen (1).

16. Linoleum en balatum (4) levering met plaatsing, of plaatsing alleen: aan een particulier met het oog op zijn privaat gebruik, 2 p. d.; voor een persoon die de bestelling doet met het oog op een ander gebruik (handel, nijverheid, enz.), 2 t. h.; voor eene handelsmaatschappij, eene vereeniging zonder winstgevend doel of ander organisme, 2 t. h. Deze taksen zijn toepasselijk op den prijs der levering en op dien van het werk. Plaatsing en levering in hoedanigheid van onderaannemer, 2 t. h.

17. Tijpijten uit wol of louter zijde of vermengd met wol of zijde: levering met plaatsing, 10 t. h.

18. Tapijten uit katoen of jutte: levering met plaatsing of plaatsing alleen: Zelfde regiem als voor nr 16 hiervóór.

19. Wegneming, herstelling, bewaring en herplaatsing van een tapijt der soort beoogd onder nr 17, 10 t. h.

20. Idem van een tapijt der soort beoogd onder nr 18: Zelfde regiem als voor nr 16 hiervóór.

21. Uitklopping, wassching en ontsmetting van een tapijt, van welken aard het ook weze: Zelfde regiem als voor nr 16 hiervóór.

22. Herstelling van alle zetels (stoelen, zetels, canapé's, enz.): Zelfde regiem als voor nr 16 hiervóór.

23. Stores en gordijnen (5); levering met plaatsing of plaatsing alleen: Zelfde regiem als voor nr 16 hiervóór.

---

(1) Voor linoleum en balatum werd de weeldetaxe geheven bij de bron, 't is te zeggen bij den verkoop aan den behanger-garneerder, of zelfs vroeger. Hetzelfde geldt voor stores en gordijnen vervaardigd uit kant of uit weefsel onderworpen aan weeldetaxe.

(2) Taxe verminderd op 2 p. d. indien de behanger-garneerder die de plaatsing uitvoert als onder-aannemer handelt.

Voorbeeld: A. doet een gebouw oprichten door B, algemeene aannemer. Deze gelast den behanger-garneerder C, een papier te plaatsen dat niet aan de weeldetaxe onderworpen is.

Factuur van behanger C aan den algemeenen aannemer B: 2 p. d.

Factuur van den algemeenen aannemer B aan A: 2 t. h.

Indien de behanger C een collega D gelast met een deel van het werk: Factuur van D aan C: 2 p. d.

(3) Taxe toe te passen op de rekening afgegeven aan dengene die het werk besteld heeft, het gelde een eigenaar, een huurder of een algemeen aannemer van den bouw van een onroerend goed.

Indien de behanger handelt als onder-aannemer van een andere persoon gelast met de versiering van het gebouw, is de taxe verminderd op 2 p. d. En het is den algemeenen aannemer der versiering die de taxe van 6 t. h. moet toepassen.

Voorbeeld: A. doet een gebouw oprichten door B, algemeen aannemer. Deze gelast C, aannemer van de behanging van het gebouw, papier te plaatsen dat aan de weeldetaxe onderworpen is. C belast zijnen collega D met en deel van het werk.

Factuur van D aan C: 2 p. d.
Factuur van C aan B: 6 t. h.
Factuur van B aan A: 2 t. h.

(4) De taxe van 2 t. h. verschuldigd op de herstellingen is verminderd op 2 p. d. indien de behanger als onderaannemer handelt.

Voorbeeld: Een hotelhouder gelast A, behanger-garneerder, stoelen te herstellen. Deze geeft een deel van het werk over aan zijn collega B.

Factuur van B aan A: 2 p. d.
Factuur van A aan hotelhouder: 2 t. h.

(5) Zie opmerkingen na nr 12 hiervoor.

De Belgische terreur te O. L. Vrouw Waver

Geen enkel nationalistisch blad had de betooging van O. L. V. Waver aangekondigd, maar 't gerucht liep en dat was genoeg om de Belgen te doen verstijven van angst.

Begin verleden week schreef de burgemeester aan den leider der plaatselijke Vl. Nationale afdeeling een brief om te vragen wat er op 7 Oktober zou gebeuren.

Op last van den gouwraad der Vl. Nationalisten werd geantwoord, kort en bondig: «De Vl. Nationalisten zullen op 7 Oktober doen en laten wat hun belieft!»

Daarop ging het bij de Belgen spoken van angst en schrik.

De meest fantastische geruchten deden de ronde. Vrijdag verscheen de verordening van het verbod te manifesteeren. De Vl. Nationalisten lachten in hun vuist, niet zonder reden. Het ging hier een ongewone klucht worden, zonder voorgaande in de geschiedenis van de belachelijkheid der Belgen.

De Nationalisten staken opzettelijk de leeuwenvlaggen uit, ook boven in de wip, tartend en uitdagend en daarna verlieten de meesten eenvoudig het dorp. De gommer zou gegommerd worden.

In den voormiddag trokken de gendarmen het dorp binnen. Paardenvolk uit de garnizoenen van Brussel, Antwerpen, Leuven. Voetvolk tot zelfs uit Turnhout, Aalst, Thienen.

Velen werden gelegerd in de dorpen van het omliggende, en patroeljes fietsten de wegen af op verkenning naar het gros der Nationalisten. Maar Gommer werd gegommerd.

Toen het volk uit de dorpen van den omtrek deze militaire machtsontplooiing zag, trokken velen vol nieuwsgierigheid naar Waver, wel 3000 man.

Het zou deze eenvoudige, niets kwaads vermoedende menigte nieuwsgierigen duur te staan komen.

Begrijpelijkerwijze waren heel wat gendarmen razend en opgewonden toen ze bemerkten dat ze zoo'n ongelooflijk «blauwtje» liepen. En 't was begrijpelijk dat er in 't dorp een onbedaarlijken lach opging over deze poets. Maar ze zouden hun weerwraak nemen, zij het dan ook op menschen die heelemaal niet, maar niets met de gefantazeerde betooging te maken hadden.

Een hondertal lieden werden opgeleid.

Ongelooflijke brutale feiten deden zich voor.

Een ouderling van 78 jaar die niet uit de voeten kon werd opgeleid en opgesloten. Op het protest van zijn zoon antwoordde de gendarm brutaal: «Hij moest maar zoo lam niet zijn!»

Voorwaar dappere Belgen! Maar ze hebben zich nog meer weten te onderscheiden toen ze een vrouw uit een huis haalden, en haar saam met haar kind van anderhalf jaar op den arm, wegbrachten en opsloten.

Toen sprak het vanzelf dat het volk opgewonden werd. Er werd geroepen van «Duitschers» en 't regende aanhoudingen.

De menschen werden uitzinnig. De burgemeester oordeelde het veilig van zich door vijf gendarmen te doen vergezellen naar zijn huis.

Er was ook een grappige zijde. De zoon van den biersteker Sluyts, een franskiljon, werd ook in den bak gedraaid, een lid van den lijst van den burgemeester deelde 't zelfde lot. partijgenooten van den burgemeester ondergingen dezelfde eer. Of er toen gelachen werd !

Het was een herrie van alle duivels. 's Avonds dachten ze aan den tram uit Mechelen, ook ons te kunnen knippen, maar ze waren er aan voor hun moeite tot plezier van de Vl. Nationalisten die de inspectie zagen gebeuren waarbij de P.P.'s hun zooveelste blauwe scheen liepen.

Den 7n Oktober hebben de Belgische gendarmen, daartoe aangespoord door de domme streek van een onwaardigen en onverantwoordelijken burgemester een onschatbaren dienst bewezen aan de Vlaamsche Nationalisten. Wat onze propaganda in geen tien jaar zou verwezenlijken, dat hebben de Belgen voor ons gedaan door twee verboden betoogingen.

Wij hopen dat ze zullen volharden in de boosheid. Hoe dommer en brutaler ze optreden, hoe beter. Ze stampen er het Vl. Nationalisme in met hun geweren. Nooit hebben we zooveel leden voor onze wachten, lezers voor ons blad, aangeworven als de laatste weken. Door de Belgische geweldmethoden gaan al de oogen open en keeren de harten zich tot ons. Onze vijanden bewijzen ons de prachtigste diensten. Ook heeft de gouwraadvergadering van Zondag 7 Oktober te Mechelen besloten, haar verkiezingsaktie in te zetten en door te zetten met drie verboden betoogingen te doen doorgaan in 't voorjaar van 1929. Het jaar 1930 stelt hoopvolle vooruitzichten. Aan ons de Belgen te helpen in hun koers naar den ondergang.

Geneeskundige kroniek

Heel jonge zuigelingen kunnen al zeer eigenzinnig zijn. Een voorbeeld daarvan haalde ik eenigen tijd geleden aan uit een boekje van Dr van de Zande, «Gymnastiek voor Zuigelingen». Hoeveel moeite men zich ook gaf om de kindertjes afwisselend op de rechter en op de linker zijde te laten slapen, met groote hardnekkigheid wisten ze zich steeds weer te draaien op dien kant, waar ze zelf de voorkeur aan gaven. Dezen keer wil ik in 't bijzonder de eigenzinnigheid ten opzichte van de voeding bespreken. Maar al te dikwijls komt het voor, dat op grond van theorie en ervaring voor een zuigeling een bepaalde voeding wordt voorgeschreven, en dat na een paar dagen de moeder bij den dokter terugkomt met de mededeeling: «Ik kan het er niet in krijgen». Zooals in het bovenaangehaalde voorbeeld voorkeur om naar het licht toe-, of van het licht afgekeerd te liggen oorzaak was van de vermeende eigenzinnigheid van het kind, berust voedselweigering ook meestal op een fout, die onbemerkt door de omgeving gemaakt is. Men zou geneigd zijn te veronderstellen, dat het zenuwachtige zuigelingen zijn, die zoo'n sterken afkeer voor bepaalde spijzen aan den dag leggen, omdat ook zenuwachtige volwassenen vaak een merkwaardigen smaak hebben. Bij zuigelingen is dat evenwel niet het geval, omdat de smaak bij hen nog minder fijn is ontwikkeld en zij alleen zeer groote verschillen kunnen proeven. Bij heel jonge zuigelingen is zelfs van bewust proeven nog geen sprake; men kan alleen zeggen, dat zoet een aangename, bitter en zuur een onaangename sensatie geeft. De vreemdsoortigste mengsels nemen ze aan, mits ze niet scherp zuur of bitter zijn, zonder andere emotie dan bevrediging van het hongergevoel. Uitsluitend bij zuigelingen met een zenuwachtig gestel komt een groote overgevoeligheid voor voor sommige spijzen, in hoofdzaak eieren en (of) melk. Dergelijke kinderen nemen de voor hen verkeerde voeding den eersten keer wel, maar worden daarna onmiddelijk meer of minder maar soms allerernstigst ziek, met heftig braken en soms bewusteloosheid. Een minimale hoeveelheid van het bewuste voedingsmiddel is soms voldoende voor een heftige reactie. Overgevoeligheid voor eieren in meerdere of mindere mate ziet men nog al eens, overgevoeligheid in ernstigen graad voor melk komt gelukkig maar zelden voor. Een enkelen keer ziet men het, als de, daarvoor voorbeschikte zuigelingen eenigen tijd uitsluitend borstvoeding hebben gehad. De eerste flesch of papvoeding kan het kind zoo ernstig ziek maken, dat een herhaling het in levensgevaar zou brengen. Zorgvuldige, medische behandeling is absoluut noodzakelijk.

Na deze algemeene uiteenzetting mogen enkele voorbeelden volgen van voedselweigering door normale kinderen, van de fouten, waardoor ze veroorzaakt worden, en in verband daarmee van de behandeling, eventueel voorkoming. Vooraf zij nog opgemerkt, dat men in geen geval een zuigeling mag laten hongeren om hem daardoor te dwingen, het versmade voedsel te gebruiken. Een kortduren hongerkuur, die bij sommige voedingsstoornissen noodzakelijk is, is een zeer ingrijpende behandeling, die niet door leeken mag worden toegepast.

In de tweede plaats is het ook altijd verkeerd, om door spelen of zingen de aandacht van het kind af te leiden en dan onbemerkt het voedsel naar binnen te smokkelen. Daarmee bereikt men alleen, dat na korten tijd de kinderen alleen willen eten, als er onderwijl met hen wordt gespeeld. Rust en kalm doorzetten zonder te veel op te dringen is in alle gevallen een eerste vereischte.

Als eerste voorbeeld wil ik het geval bespreken van een jongen zuigeling, die aan de borst niet genoeg heeft en bijvoeding moet hebben. Dikwijls wordt als bijvoeding karnemelk voorgeschreven. Om tegenzij te voorkomen moet men de eerste keeren vooral zorgen, een volkomen glad papje te geven zonder klontjes, dat lekker zoet is en een goede temperatuur heeft. Heel vaak wordt de raad gegeven, de bijvoeding met een lepeltje te voeren. Hiervoor is een goede reden. Zuigen aan de speen van de zuigflesch gaat veel gemakkelijker dan aan de borst. Door de bijvoeding met de flesch te geven zou het kind gemakkelijk van de borst kunnen afwennen. Hoe nu, als het kindje weigert van een lepeltje te eten? Dan kunnen de volgende fouten zijn gemaakt: in de eerste plaats is het voor den zuigeling een vermoeiende bezigheid. Hij moet er dus rustig bij in zijn bedje liggen. In de tweede plaats is het slijmvlies van het mondje heel teer, zoodat men op moet passen, daar niet met den lepel tegenaan te stooten. Om de zelfde reden, en ook, omdat het moeilijk is bij wijd geopenden mond vloeibare kost te nuttigen, is het noodig een heel lepeltje, bijvoorbeeld een theelepeltje te gebruiken. Tenslotte moet men er op letten, het mondje niet vol te proppen, maar af te wachten, tot ieder hapje doorgeslikt is. Houdt men op de aangegeven wijze rustig en consequent vol op de vastgestelde uren de bijvoeding te geven, dan zal geen enkele zuigeling bij zijn weigering volharden.

Een soortgelijk geval doet zich voor wanneer, een fleschkind voor 't eerst meel zal gaan gebruiken, en dit wordt voorgeschreven in den vorm van een dik papje. Men mag dan niet de overweging laten gelden: dat meel komt ook tot zijn recht, als ik door iedere voeding een gedeelte doe en daarvan dunne pap maak, die uit de flesch gedronken kan worden. De eenige concessie, die men mag doen, is eerst dunne pap met een lepeltje te voeren, waarbij men natuurlijk evenzeer de bovengenoemde voorzorgen heeft in acht te nemen. Hetzelfde geldt, wanneer het eerste middageten (groente en aardappel-purée) genomen moet worden. Men mag het met groentenat een beetje aanroeren, maar gegeten moet het worden.

Bouillonpap (soep) mag natuurlijk niet te zout zijn, maar overigens gelden weer dezelfde regels.

Een ander geval is het weigeren van sinaasappelsap. Met suiker kan men den zuren smaak daarvan wel masqueeren, maar sinaasappels zijn in den zomer ook meestal bitter en daar is niet veel aan te doen. Dan, kan men aan den wensch van den zuigeling tegemoet komen door in plaats van sinaasappelsap tomatenpurée te geven. Tomaat wordt in ons land voor zuigelingenvoedsel weinig gebruikt, maar is, mits rauw gezeefd wat de bijkomstige voedingsstoffen (vitaminen) betreft, zeker op één lijn te stellen met sinaasappel en hooger dan banaan. De eenigszins flauwe smaak, die bovendien met suiker nog een beetje aangenamer kan worden gemaakt, is voor een zuigeling geen bezwaar.

Tenslotte krijgen we nog de weigering van een beetje oudere kinderen om in plaats van uit de flesch uit een kopje te gaan drinken. Dat zijn meestal al verwende kinderen, en wel die, waar pap met een lepeltje niet is doorgevoerd. Zijn ze een keer aan een lepel gewend, dan gaat het drinken uit een kopje meestal ook zonder moeilijkheden. Wie wel eens kinderen van twee, drie jaar met een zuigflesch heeft zien zitten, zal met mij eens zijn, dat dat tot elken prijs moet worden voorkomen.

Verdere voedselweigering komt meer voor bij oudere kinderen en valt dus buiten het bestek van dit artikeltje.

A. M. E. Beernink-Trip.

(Uit «Het Kind», 13 Maart 1926).

Uit den Wanmolen

LIJK HET KAF EN LIJK HET GRAAN
VLIEGT HIER ALLE NIEUWS VANDAAN

Liefste vrienden en vriendinnen,
Hoe zal ik het nu beginnen
Om te zeggen hoe, waarom
Dat mijn molenrad bleef stom?
Dacht gij: 't zijn misschien de mazlen,
Tandpijn van altijd te bazelen,
Of wie weet, dood of zoo iet!
Neen, neen, wel gij, janvermille,
'k Zal rap uw ongeduld stillen,
Er groeit geen gras op mijn buik
'k Heb jong bloed nog in mijn kruik!
Nu, om 't eerlijk te verklaren,
'k wou den molen laten varen,
Doch, zoo na een week of vier
Hoorde ik, met veel plazier,
Dat ik weer moest herbeginnen.
Ja, vooral voor mijn vriendinnen,
Die, al komt hij van een boer,
Hun molen willen poer toezoer!

En zoo speel ik mijn rosten pitaleer uit, stap ik naar mijn schuur, klets een pak smeer op de as van mijn maksien en volle gaas... we zijn weg, gelijk den ingenieur de la Cierva op zijnen otogier! Wel dat is een nief vliegmaksien met een schroef van voor en een van boven, maar die is bijna zoo groot als de wieken van nen windmolen. Hij kan daarmee recht omhoog vliegen 't is te zeggen zonder zijn loop te moeten nemen, ook kan hij zoo goed als in de lucht blijven stilstaan, zoo dat deze uitvinding een grooten stap vooruitgang beteekent.

En dat is al iets in onzen tijd, want ziet nekeer beste vrienden en alderliefste lezeressen, naar den slameur van onze fijne regeering. De burgemeester van Nieuwpoort was reeds, van over verschillige weken, naar Brussel gegaan om er op zijnen poot te spelen omdat er barsten in den dijk waren. Niks te doen, de dijk zal wel houden antwoordde men hem, hij houdt reeds van in 1919, waarom zou hij nu de pijp aan Maarten geven! Ge hebt gehoord wat er is voorgevallen, niet waar, 350 hectaren van den besten, malschen Vlaamschen grond overstroomd en voor drie jaren onbruikbaar omdat het zeewater er zijn zout achterlaat en dan die groote verwoesting van veldvruchten, en al die beesten verdronken!

Maar had die dijk te Luik gestaan
Of ergens bij de Walen,
D'herstelling was subiet gedaan.
Per ekspres, zonder dralen.
Doch, nu was 't maar in 't Vlaamsche [land
En, ja, dat mag verzuipen!
Daar wonen fronters t'allenkant
En die willen niet kruipen!

Onze ossefierkens hebben daar weer nekeer laten zien hoe verstandig zij zijn. Onze piotten moesten steenen van 50 en van 100 kilos smijten in een vloed die duizenden kilos als pluimkens wegblaast.

Peer Dingens was er ook bij. Hij had gezwoegd voor vijf piotten, want, als Vlaming had hij een oneindig medelijden met die vluchtende menschen, zijn rasgenooten. Hij zat nu in den tram die hem terug naar Oostende bracht en viel bij eenige Walen die zaten te duvelen op die sakree saal flamand, ta de pejizan!

— Ah! pejizan, zei Peer. Stillekens, mannekens, want hoe verbasterd ook, ze zouden u nog veel kunnen leeren. Het een woord bracht het andere mee en nu begonnen de hartekoppen te spotten met Vlaanderen's roemrijk verleden. Dat kon Peer niet hooren en sprong op :

— Hewel, zei Peer, durft er een van u met mij een weddingsken aangaan dat wij, Vlamingen, voor elke Waalschen held of kunstenaar, twee zulke Vlaamsche koppen hebben? Durft dat een van u, op kondissie dat ik bij het noemen van ieder mijner voorvaderen een haar van mijn tegenstrever mag uittrekken en hij bij mij?

— Goed, zei een steenkapper, ik neem aan en begon :

— Godfriend van Bouillon, zei hij en trok een haar uit Peer zijnen kop.

— Jan Breidel en Pieter De Coninck zei Peer, en trok twee haarkens uit den hardenkop.

De Waal moest al gaan nadenken.

— Maeterlinck, riep hij en trok.

— Wel, ge komt al in mijnen hof zitten, zei Peer, maar, allee, ge moogt dien Gentenaar hebben. Rubbens en Van Dijck, ging hij voort en trok nog twee haarkens.

— Frère Orban, riep de Waal, na lang peinzen.

Peer lachte in zijn vuist omdat de Waal begon te zweeten terwijl hij er nog wel 50 met alle gemak kon opnoemen.

— Jacob en Philips van Artevelde, riep Peer en trok.

De Waal zat in nesten. Maar al met eens sprong hij op, greep met zijn twee handen Peer zijnen haarbos vast en trok met geweld, al roepend :

— De 600 Franchimonteezen!

Ah! dacht Peer, 't is met handsvollen te doen, wacht!

— De slag der Guldensporen!!!

Dat doet ons denken aan Albert den Albelover die in Augustus 1914 tot zijn soldaten riep : Walen, gedenkt de 600 Franchimonteezen, Vlamingen, gedenkt den slag der Guldensporen! Weet ge, beste menschen, dat hij uit Congo een leeuw heeft meegebracht en dat het dier zich in den dierentuin verveelt, aan 10 frank per uur, en wacht tot zijn kot in het paleis van Laeken gereed is. Jaspar heeft aan Bebeer en Zabet voorgesteld om hun nen nieuwen truk te leeren om leeuwen te temmen, ja, zoo tam te maken, zoo plat als een vijg. Ge weet dat hij daar een handje van weg heeft, dat sisteem kost wel een beetje meer maar de uitlagen zijn er des te zekerder om. Kijkt maar naar de legerwet en naar het ontwerp van amnestie!

En dan schrijft daar een Hottentot dat de Vlamingen geen geduld hebben! Geen geduld? Wel, wij vergaan van geduld en wij worden zooals Frederik gefopt.

Wie zich ook heeft laten foppen is Sus Magermans. Hij heeft het flinkste boerenkind laten zitten om met een magazelle te trouwen, geschilderd en bepoeierd zoo heeft ze hem gelijmd met «achjes» en «ochjes».

— Nondedjol de nondedjol, riep hij gistermorgend. Wie heeft die motbollen in mijn schoenen gestoken? Ik heb er bijkanst mijnen grooten teen mee gebroken.

Ik heb het gedaan, zei madam, want ze wil dat men haar «madam» noemt, ik heb die motbollen in uw schoenen gestoken omdat ge toch altijd zooveel gaten in uw kousen hebt!

En uit Italië komt het nieuws dat Mussolini van zijn vrouw wil scheiden om te kunnen trouwen met een dochter van de keuning van de Titaljeunders.

Verleden week stonden die twee mannen op zoo een verhoog met nog veel andere sinjeurs, om een standbeeld te onthullen. Opeens liet de keuning zijn zakdoek vallen en Mussolini was er, subito presto, bij om hem op te rapen.

—Mercio bino, zei de keuning, den zakdoek aannemend, dat is nog 't eenige waar dat ik mijnen neus mag insteken!

Maar Manuel mag zich troosten want hij is niet de eenige majesteit die thuis niks te zeggen heeft. Ondertusschen hebben in Yougo-Slavië vier notabelen gefusiljeerd omdat zij de nieuwe bom met een keuning wilden doen de lucht in springen. En te Parijs is een Brusselaar met een parasut uit een vliegmaksien gesprongen dat op een hoogte van 7000 meters aan het toeren was. Dat er nog zulke stoute kiekenfretters waren had ik nooit durven denken. In een dorp van Tcheco-Slovakije waren bohemers met hun wagens aangekomen en die mochten ook kiekenvleesch, niet de wagens maar de bohemers, natuurlijk. De boerkens hadden zoo drie kiekendieven gesnapt en opgesloten. Ja maar, de Bohemers werden woedend en staken 's nachts eenige hoeven in brand. Daarop schoten de inwoners van het dorp in een kattekolleere en met den burgemeester aan den kop, gewapend met geweren, rieken, en zoomeer, omsingelden zij het kamp der ongewenschte gasten. Er werd gevochten in 't midden van den nacht en 's morgends vond men 4 vrouwen, 5 kinderen en 10 mannen badend in hun bloed.

Maar wat nog akeliger is! Dat de zwarten van den Congo van hunnen platten neus beginnen te maken. Ze willen bijkans niet meer werken en vragen goed betaald en goed behandeld te worden. Dat kunnen de fiere Belgen, die zich in 't zwarte land vet mesten, natuurlijk niet verteren en ze hebben nu rapporten opgesteld en naar Brussel gestuurd om te eischen dat de Regeering terug het regiem der «chicotte» het is te zeggen, der zweepslagen zou toelaten.

Dat is verschrikkelijk, zegt Stance. Ja, vrouwke, de zwarte martikos, zooals ze ginder worden genoemd, zijn niet veel beter dan de Vlamingen. Zij zijn zwarte negers en wij zijn witte negers en de Walen en franskiljons zijn onze bazen.

Van zweepslagen gesproken. Wel zoo was vrachter Pintjes met zijn gespan in 't slijk blijven steken. Hij vloekte en tierde en sloeg met de zweep dat het schandalig was. Daar komt meneer pastoor voorbij:

Wel, Pintjes, zegt hij, als ge zoo voort gaat met vloeken, zult ge nooit in den hemel geraken.

— Ik moet zoover niet zijn, antwoordde de vrachter, als ik daar maar op die kassei geraak!

Zoo geraakt mijn pampierken vol en wensch ik u, lezers en alderliefste lezeressen, een aangenamen Zondag.

Ook een Vodje Papier

Men schrijft ons :

Naar het heet, circuleert er in diplomatieke en andere internationale millieu's een briefje van den volgenden inhoud :

«Het «vodje papier» of het accept, dat België sedert tien jaren laat protesteeren.

«Art. VI van de wapenstilstandsovereenkomst geteekend te Compiègne den 11n November 1928, tusschen de Geallieerden en Duitschland, welk artikel bevestigd is bij art. 212 van het vredesverdrag van Versailles, bepaalt:

«In de gebieden die de vijand (Duitschland) **zal ontruimd hebben** (België, Noord-Frankrijk, Elzas-Lotharingen, Luxemburg), **zal niemand vervolgd worden wegens strafbare deelneming aan oorlogsmaatregelen, welke het teekenen van den wapenstilstand vooraf zijn gegaan».**

«Deze amnestie-clausule, welke Maarschalk Foch vond dat ze billijk was, is op verzoek van den Duitschen afgevaardigde Erzberger in den wapenstilstand opgenomen.

«België doet alsof deze amnestie niet bestond.

«Reden waarom België inbreuk maakt op de tractaten.

«De h. Rubbens (Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers, 19 Sept. 1928) :

« Een gezag, dat zwak en niet «goed gevestigd is, kan zich niet de «weelde veroorloven de schuld uit te «wisschen van hen, die zich hebben «doen kennen als zijne vijanden. Al«leen een sterk gezag vermag dit »

Tot zoover dit berichtje.

Van deze bekentenis van den heer Rubbens, een uitgesproken vriend en steun van de Belgische regeering moet de gevolgtrekking afgeleid worden, dat het tegenwoordige België zoodanig voelt, dat zijne krachten het verlaten, dat het niet meer zeker is, nog bij machte te zijn om het hoofd te bieden aan een Vlaamsch volk, hetwelk de gebannen en gekerkerde Vl. activisten als gelijkgerechtigde burgers wederom zouden komen organiseeren en aanvoeren. Daarom kan België zich de weelde niet permitteeren zijne verdragrechtelijke belofte gestand te doen, om den Vlaamschen activisten de amnestie te laten wedervaren, welke hun door den Vrede van Versailles formeel toegekend is.

«Nood breekt wet» meent België te zijner verontschuldiging te mogen uitroepen, en het ziet zijne internationale verplichtingen over het hoofd, op gevaar af, dat zijn moedwillig schenden der verdragen het bij de andere mogendheden voortaan voor onbetrouwbaar zal doen doorgaan.

Want België kan niet meer voorwenden, dat het door de gebrekkige kennis die zijne staatslieden hadden van hetgen bepaald was in het verdrag van Versailles, nog ettelijke jaren na de onderteekening daarvan, niet heeft geweten, dat daarin amnestie aan de Vlamingen toegezegd was.

In 1923 ontving de toenmalige Belgische minister van Justitie, de heer Masson, het bezoek van een bekend senator, die hem kwam wijzen op den hinderlijken indruk, dien het, in het buitenland vooral, moest verwekken, doordat België onverzettelijk een vredesbepaling niet nakwam.

De minister antwoordde, dat het menschelijkerwijze gesproken, niet mogelijk was van een regeering te eischen, dat zij openlijk zou bekennen niet te weten wat in een verdrag staat, waarbij zij betrokken is...

Tot tweemaal toe werd sinds in de Belgische Kamer, bij het indienen van een amnestie-voorstel, gewag gemaakt van het reeds bestaan in het Vredesverdrag van amnestie voor de Vlamingen. Telkens heeft de Belgische regeering en haar parlementaire meerderheid zoo gemaneuvreerd, dat de te Compiègne en Versailles toegestane amnestie verder doodgezwegen werd. De Belgische advocaten zelf — hoe ongelooflijk dit ook schijnt — ontzien zoodanig de opgelegde geheimhouding omtrent de internationaal vastgestelde amnestie, dat tot nog toe niemand van hen aangedurfd heeft dit middel van niet-ontvankelijkheid der strafvordering voor de Belgische rechtbanken op te werpen, zelfs wanneer zij door hunne clienten daartoe verzocht waren.

Zoo beschaamd voor België schijnt in de oogen der Belgen deze internationale blunder van hunne regeering!

Maar de dag komt zeker, dat dit met zoo'n boos opzet gepleegd onrecht gewroken wordt. Dien dag, dien gevreesden dag, tracht het kwijnend België zoo lang mogelijk verwijderd te houden.

De Amnestie

EEN AKKOORD ?

«De Standaard verneemt volgende bijzonderheden over de vergadering van de amnestie-kommissie, Woensdagnamiddag :

«Woensdagnamiddag vergaderde opnieuw de kommissie voor de amnestie.

Het voorstel van den heer Van Dievoet werd tot grondslag van de bespreking genomen. De kommissie is eensgezind om de genade of prescriptie- of extinctie-maatregelen zoo breed mogelijk toe te passen. De kommissie zou zich dus uitspreken in den zin van het amendement dat door den heer Vandevyvere aan het ontwerp van de regeering gebracht werd.

Een nieuwe bepaling zal in de wettekst ingelascht worden, namelijk deze dat ook de oud-militairen onder toepassing van de prescriptie-maatregelen moeten vallen, als mede degenen die voor België als hun vaderland hadden geopteerd en deze nationaliteit ten gevolge van de vergrijpen tijdens den oorlog hebben verloren.

De moeilijkheid bestaat hierin, dat sommige veroordeelden van gemeen recht, namelijk voor verklikking, zooals de veroordeelden Jeanne en Douhard, van die maatregelen niet mogen genieten. Die uitsluiting kan niet in een wettekst ingelascht worden. De oplossing zou zijn dat de kommissie, samen met den bevoegden minister, een lijst opmaken zou van die personen die het voordeel van de te treffen maatregelen niet mogen genieten. Wellicht zal de kommissie zich in dezen zin uitspreken.

Een ander voorstel, uitgaande van den heer Van Isacker, huldigt het princiep van de amnestie. Het behelst namelijk dat amnestie zal verleend worden aan al degenen die tot min dan 5 jaar jaren gevangenis veroordeeld werden. Dit slaat b.v. op het geval van Pater Stracke. De heer Van Isacker stelt voor dat deze straffen van het strafregister zouden geschrapt worden. De indruk is dat de kommissie zich met die zienswijze vereenigen zal.

Wat de burgerlijke rechten betreft, deze zouden enkel teruggeven worden aan degenen die een straf van minder dan 10 jaar hebben opgeloopen. De eeretitels, graden en bedieningen worden niet teruggeschonken.

Aangaande de teruggave van de betaalde schadevergoeding en de in beslag genomen goederen, schijnt de kommissie van oordeel te zijn dat zoo de uitspraak geveld werd na een tegensprekelijk debat de zaak voor herziening en transactie vatbaar is. In tegenovergestelden zin zal de burgerlijke rechtbank uitspraak doen, met dien verstande dat een transactie niet uitgesloten is.

De kommissie zal een nieuwe vergadering houden aanstaande week, om een definitief besluit te treffen».

Alle ware Vlamingen abonneeren zich op ons blad

Anti-activistische stemmingmakerij

Een al te doorzichtig maneuver

Er gaat geen dag voorbij, of de Fransch-Belgische bladen, mitsgaders hun Vlaamsche afkooksels — Nieuwe Gazet, Gazet van Antwerpen, Nieuws van den Dag — voelen zich geroepen hun volstrekt niet bescheiden meening ten beste te geven over de amnestie.

Het wordt echter geen campagne meer tegen d'amnestie. De dappersten aller Galliërs berusten er in dat de kerkerpoorten en de grenzen binnenkort voor onze vrienden zullen worden geopend.

Het wordt een campagne echter tegen de activisten. En heel de bende huilt in koor met een eenstemmigheid die afdoend bewijst... dat één ordewoord toon en maat van het liedje aangegeven.

Begrijpt ge nu, waarom de regeering zoo inzake de amnestiekwestie heeft gelanterfant ?

De heeren wisten dat ze niet lang meer de veroordeelde activisten gevangen of in ballingschap zouden kunnen houden. Ze weten ook dat honderduizenden Vlamingen zich geredmaken om hen, bij hun terugkeer, in onze steden en dorpen in te halen met al de liefde, den eerbied en de geestdrift die de onversaagde kampers voor het bestaan van hun volk, toekomt. Zij duchten den indruk dien dergelijke ontvangst zal maken in binnen- en buitenland. En daarom hebben ze, toen zich het besef aan hen opdrong dat het oogenblik gekomen was om hun prooi te lossen. een plannetje beraamd. De pers moet de openbare opinie tegen het activisme en tegen de activisten in het harnas jagen opdat, den dag van hun heroptreden in de strijdende Vlaamsche rangen, hier en daar een of andere licht-ontvlambare bietekwiet bereid zou gevonden worden om, van achter een hoekje, een schuchter «Awoert» te wagen op Borms' doortocht. Met een betje... fantasie en heel veel... onbeschaamdheid kan dat «Awoert» dan best voorgesteld worden als, een indrukwekkende uitspraak van het «Vox populi!» Zij die er bij waren zullen dan wel raar opkijken — voor zoover ze, in dit land van de onbeperkte... onmogelijkheden nog voor verbazing vatbaar zijn, — maar de anderen hebben er dan nog altijd het raden naar.

Dat was dus de reden waarom voor het parlementair verlof het amnestieontwerp Van Cauwelaert niet ter bespreking mocht komen, en waarom, toen die bespreking zoo goed als onvermijdelijk scheen, de heer Van de Vijvere met zijn amendementen het debat weer voor enkele maanden op een zijspoor leidde. De «die-hards» van de vaderlanderij hedden tijd noodig om de anti-activistische stemming gaar te stoven. Het «Archief van den Raad van Vlaanderen» moest eerst nog van de pers geraken...

Tot dat miserabel, kleinmoedig maneuver hebben de h.h. Van Cauwelaert en consoorten zich geleend. De dankbaarheid van den h. Jaspar is begrijpelijk... en verdiend.

Of het opzet slagen zal, is een andere vraag. Want, primo, hoeft men te Brussel de Vlamingen nu niet voor langmoediger te houden dan ze al zijn. Ook aan hun geduld bestaan grenzen. Bij een paar gelegenheden hebben de would-be fascistjes, die Vlaamsche manifestaties in den weg trachten te loopen, daar de harde ervaring van opgedaan. En, secundo, tegenover alle kabaal, tegenover het getier van alle huurlingenbenden uitte de liefde van het bewuste Vlaanderen zich onaantastbaar en onloochenbaar, niet alleen in woorden en in betoogingen, maar in daden: de daden van allen, die jarenlang, hun penning stortten voor het Martelaarsfonds, — de daden van hen, die, op enkele maanden tijds, de meer dan 100,000 fr. bijeenbrachten die het Bormsfonds aan den grooten leider bij zijn invrijheidstelling zal aanbieden, de daden van hen die de Kinderen van Borms proclameerden tot kinderen van de Vlaamsche natie en zorg droegen voor hun opvoeding.

Dit wanhoopsmaneuver «in extremis» zal falen, omdat de leugen die het tegen de waarheid opneemt, steeds falen moet. De poging om de amnestiekwestie dood te zwijgen, is mislukt. Mislukken zal ook deze hits-campagne

En zoo zal, door de sluw-bedoelde berekening van kortzichtige politiekosten, de nederlaag van het Belgisch onrecht tegenover den Vlaamschen volkswil, zwaarder dan ooit worden onderstreept.

SPECTATOR.

Kerkelijk nieuws

KERKELIJKE KALENDER

Zondag 14 October, H. Donatianus.
Maandag 15, H. Theresia.
Dinsdag 16, mis van de Octa: f.
Woensdag 17, H. Hedwigis.
Donderdag 18, H. Lucas.
Vrijdag 19, H. Petrus van Alcantara.
Zaterdag 20, H. Joannes Cantius.

STADSNIEUWS

Apothekersdienst :

Joz. Verhamme, Marktstraat.

Kiezerslijsten.

Slechts tot 22 November mogen klachten ingediend worden. Al onze vrienden moeten goed zorgen voor hun kiesrecht.

Kiesfonds.

Onzen besten dank aan degenen die regelmatig hunne bijdrage storten in de bus neven den toog van 't Vlaamsch Huis. Onze leden verstaan hierin hun plicht. Dat degenen die nog ten achter zijn zich haasten. Elk 'n kleintje maakt 'n groot.

Let wel op het nieuw adres der

APOTHEEK LALEMAN

't is nu op den hoek van de Markt en Kasteeldreve, rechtover het oud huis.

Bijzonder aanbevolen voor het bereiden der recepten van de HH. Geneesheeren.

Vakverbond.

Alle werklieden zouden moeten vereenigd zijn en nog zijn er tal van menschen die om allerlei schijnredenen buiten de vereeniging staan. Het Vakverbond doet beroep op al zijn leden om 'n stevige propaganda te voeren. Nog zooveel werklieden kunnen voor onze organisatie gewonnen worden. Als onze beste leden eens elk een nieuw lid aanbrachten, hoeveel zou onze positie niet versterken? En dat kan !

Sportnieuws.

De uitslagen der matchen worden regelmatig elken Zondag in 't Vl. Huis uitgehangen.

Ons blad.

In den laatsten tijd werden tal van abonnementen gewonnen. Nog veel menschen kunnen en moeten bereikt worden. Dat is het werk onzer trouwe leden en offervaardige propagandisten.

Nijverheidsschool van Iseghem.

Bericht. — De leergang van electriciteit en stoomtuigleiding in de stedelijke Nijverheidsschool heeft eenige inschrijvingen te kort om dit jaar te kunnen ingericht worden. Inziende dat de ingeschreven leerlingen daardoor een doelmatig middel van ontwikkeling en technische opleiding zullen moeten missen, en dat er in ons nijverig Iseghem nog vele jonge lieden zijn, doen wij eenen oproep tot de nijverheidshoofden van stad en omliggende om hunne jonge werkkrachten aan te zetten tot het volgen van gezegden leergang.

Er zal een tweede inschrijving plaats hebben op Zondag 14 Oktober van 11 tot 11 u. 30 in de Nijverheidsschool.

Namens den Beheerraad der Nijverheidsschool:
De Sekretaris, A. Werbrouck. De Voorzitter, C. Staes.

BURGERLIJKE STAND

Geboren:

Willy Lemiere, z.v. Amand en Elisa Geloof, Roeselarestr.

Bertha Vanden Berghe, d.v. Rudolf en Jeanne Bourgeois, Markstr. 17.

Willy Deldycke, z.v. Robert en Blanca Lapere, Albrechtlaan 570.

Overlijdens:

Marie Declercq, huish. 63 j. wed. Emile Terijn, Dweerstraat.

Augustinus Maertens, werktuigm. 63 j. man Zoé Naessens, Slabbaerdstr.

Ivo Vanhaverbeke, melkverk. 74 j. wed. Marie Vromman.

Mathilde Boom, huish. 50 j wed. Jules Bourgeois.

Huwelijken:

Jozef Vandoorne, wever 32 j. won. te Lendelede en Margaretha Linseele, borstelm. 26 j, h. w.

Arseen Vandecasteele, landb. 24 j. won. te Rumbeke en Paula D'Artois, spinster, 23 j. h. w.

Cyrille Noppe, borstelm. 26 j. en Cornelia Oosterlynck, dienstmeid, b. h. w.

Uit onze Inrichtingen

Familieziekenbond Volksbelang.

Op einde September was er door de ziekenbond voor 't jaar 1928, reeds meer dan 16.000 fr. uitgegeven voor operaties, zonder de verblijfsvergoeding mee te rekenen.

Slechts de leden kunnen daarvan genieten. Alle werklieden, alle goede Vlamingen zouden van den ziekenbond moeten lid worden.

Pensioen.

Degenen geboren in de maand September, moeten vóór 15 Oktober hun storting kunnen doen of hun pensioenkaart binnen brengen.

Propagandaclub.

Woensdag a. s. belangrijke vergadering, gewoon uur, te 7 uur 30.

S. M. Vlaamsch Huis.

Geen weken gaan voorbij, zonder dat vrienden komen vragen of er nog akties te verkrijgen zijn. Ja, doch alleen voor nieuwe leden, en slechts 1 aktie per persoon.

Dranken thuis besteld.

Vergeet niet dat de S. M. Vlaamsch Huis benevens goede bieren, ook het beste tafelwater uitvoert dat ergens te verkrijgen is. Goede leden koopen zooveel mogelijk in eigen inrichtingen.

Sociale Syndikale KRONIJK

De textielwerkstaking in Fransch-Noorden.

Vrijdag 5 Oktober moest op het ordewoord der communisten de textielbewerking in Tourkoenje stil vallen. De socialisten hadden echter alle krachten ingespannen om de werklieden op het werk te houden. Van de twaalf tot dertienduizend betrokkenen zijn er slechts een vijf duizendtal die het ordewoord der communisten hebben gevolgd, van wie er sedert reeds een duizendtal het werk hebben hernomen. Ook in Roncq en Armentiers nemen de werkwilligen toe. Door tusschenkomst der staatsoverheid had er een onderhoud plaats tusschen afgevaardigden der reformistische syndikaten en afgevaardigden der patroons. Deze laatste hielden stellig staande, dat ze de vraag tot loonsverhooging al eens niet in overweging konden nemen. Zoo er in dien toestand geen verandering komt en de verdeeldheid onder de werklieden niet wordt weggenomen loopt die beweging fataal uit op 'n nederlaag voor de werklieden.

De communisten verspreidden deze week circulairen, waarin zij de socialistische propagandisten als de handlangers van het patronaat bestempelen. Zij verwijten Loucheur en Poincaré, met Jaspar, Heyman en achter hen Castelain, Coole, Hannick, Samijn en anderen blok te vormen met het consortium.

Onder de werklieden is de strijdlust wel eenigszins gekoeld en heerscht er ook 'n groote ontevredenheid.

Bij de meubelmakers te Iseghem.

Het Vl. Nat. Vakverbond dat vanwege de christene vereeniging geen antwoord ontving, heeft de heeren patroons in kennis gesteld van zijn verlangen. De vraag is dus dat het minimaloon worden zou 5,22 fr. en dat een degelijke regeling van het leerlingenwezen zou intreden. We voorzien binnen kort belangrijke onderhandelingen.

Bij de textielbewerkers.

De textielbewerkers wier loonen aanmerkelijk te klein zijn, zullen met spijt reeds hebben vastgesteld, dat er bij de poging om de loonen in Noord-Frankrijk te verhoogen, onder de vakvereenigingen zulken ellendige verdeelheid bestaat, die voor de werklieden misschien wel 'n oorzaak van nederlaag zou kunnen zijn. De textielbewerkers van Iseghem, Thielt en Roeselare, werkende aan loonen van 3,50 tot 3,80 fr. mits 'n verhooging van 10 t. h. voor de stukwerkers ondervinden dagelijks dat hun loonen onvoldoende zijn, en staan verlangend uit te zien op 'n werking der machtige syndikaten, om in dien toestand verandering te brengen. Deze schijnt er maar niet te willen komen. En toch zou het ons niet moeten verwonderen, zoo er op 'n koelen morgen door de werklieden zelf, boven de hoofden der leiders heen, een beweging ingezet werd. We vernemen dat alhier en aldaar ontevredenen de hoofden bij mekaar steken, en dat er tegen de leiding een nijdige verbittering bestaat.

PROPAGANDAWEEK

van het Nederlandsche Boek & Tijdschrift

13—22 OKTOBER 1928 te AALST

VOORLOOPIG PROGRAMMA :

Van 13 tot 22 Oktober in 't Vlaamsch Huis tentoonstelling van boeken en tijdschriften alsmede van de nieuwste schilderijen en teekeningen van Felix Timmermans.

Zondag 14 Oktober. — 's Morgens opening der tentoonstelling door Pol de Mont.

Maandag 15 Oktober. — Om 8 uur in de feestzaal van het landhuis, Voordracht door den heer Kamiel Huysmans, gewezen minister van Wetenschappen en Kunsten.

Donderdag 18 Oktober. — Om 8 uur in de feestzaal van het stadhuis, Voordracht ingericht door het Algemeen Nederlandsch Verbond met als spreker den heer Ritter Jr. uit Utrecht.

Zondag 21 Oktober. — Om 3 uur in de feestzaal van het stadhuis, Kindernamiddag onder leiding van den heer Van Tichelen uit Antwerpen.

Maandag 22 Oktober. — Om 8 uur in de feestzaal van het stadhuis, Voordracht door den heer Wies Moens, letterkundige.

Donderdag 25 Oktober. — Om 7 uur 30 in den Vlaamschen Schouwburg, Kunstvoorstelling van het Vlaamsche Volkstooneel « Gerechtigheid te Zalamea » met een inleidende rede door den heer W. Putman.

TOETREDINGEN TOT DE TENTOONSTELLING :

Boekhandels. — De Standaard : Kunst en Vakboeken.
De Nederlandsche Boekhandel : Kinderlitteratuur.

Uitgevers. — (Vlaanderen) De Nederlandsche Boekhandel, De Standaard, Exelsior, Vermaut, De Regenboog, De Sikkel, Lannoo, De Ring. (Nederland) : Paris, Veen, Wereld-Bibliotheek, Van Holkema en Warendorff, Bohn, Sijthoff, Meulenhoff, Van Dishoeck, Instituur Pont.

Vlaamsche Vereenigingen. — V.T.B. (Vlaamsche Toeristische werken) Vlaamsch-Sociaal Geneeskundig Sekretariaat (Nederlandsche werken in verband met Geneeskunde); Algemeen Nederlandsch Verbond (Eigen uitgaven); Redt U Zelven (Nederlandsche Landbouwwerken); Vlaamsche Radio-Vereeniging (Ned. werken over Radio); Kath. Vlaamsche Hoogeschooluitbreiding (Mededeelingen); Kunsthandel 't Viooltje (Etsen, kunstvoorwerpen).

Wetgevende verkiezingen voor 1929.

Aanstaande jaar op 4 Zondag van Mei, wetgevende verkiezingen en op 1 Juni daaropvolgende provinciale verkiezingen.

Om kiezer te zijn moet ge :

1. Van Belgische nationaliteit zijn (voorloopig nog!);

2. Ten minste 21 jaar oud zijn op 1 Mei 1929;

3. Van 1 Januari tot 1 Juli 1928 in de gemeente verblijven waar ge kiezer zijt!

Vlaamsche vrienden, verzekert u of gij op de kiezerslijsten staat!

Wendt u daarvoor tot de Vl. Nat. hoofdmannen uwer gemeente.

Reklamaties indienen bij het schepencollege ten laatste op 22 November 1928.

Nieuwe geïllustreerde Uitgaven DER VOLLEDIGE WERKEN VAN Hendrik CONSCIENCE

schoone boekdeelen in octavo-formaat

Het volledig stel 58 boekdeelen, in eens genomen, 400 r.

Ie REEKS. — INGENAAID 5 FR.

1. **De omwenteling van 1830,** 139 blz.
2. **Een slachtoffer der moederliefde; Eene stem uit het graf,** 143 blz.
3. **Mengelingen:** De zending der vrouw; Het boetende meisje; De moordenaar; De maagd van Vlaanderen; De brandende schaapherder; De grootmoeder. 113 blz.
4. **Baas Ganzendonck,** 142 blz.
5. **De loteling,** 149 blz.
6. **De baanwachter,** 126 blz.
7. **Eene O te veel,** 132blz.
8. **Wat eene moeder lijden kan: Redevoeringen,** 128 blz.
9. **Siska van Roosemael; Hoe men schilder wordt,** 127 blz.
10. **Eene welopgevoede dochter** 118 blz.

IIe REEKS. — INGENAAID 6 FR.

1. **Eene gekkenwereld,** 155 blz.
2. **Menschenbloed,** 169 blz.
3. **Eene verwarde zaak,** 180 blz.
4. **Een zeemanshuisgezin; De dichter en zijn droombeeld; Eene uitvinding des duivels,** 166 blz.
5. **De keus des harten,** 170 blz.
6. **De gierigaard,** 164 blz.
7. **Moeder Job,** 167 blz.
8. **Graaf Hugo van Craenhove,** 172 blz.
9. **De plaag der dorpen,** 175 blz.
10. **Lambrecht Hensmans,** 163 blz.
11. **De ziekte der verbeelding,** 175 blz.
12. **De twee vrienden; Rikke-tikke-tak,** 171 blz.
13. **Een goed hart; Houten Clara,**

IIIe REEKS. — INGENAAID 7 FR.

1. **De arme edelman,** 188 blz.
2. **Avondstonden,** 197 blz.
3. **Bavo en Lieveken,** 195 blz.
4. **Het wonderjaar,** 195 blz.
5. **Het geluk van rijk te zijn,** 185 blz.
6. **Koning Oriand; Blinde Rosa,**
7. **Gerechtigheid van hertog Karel,**
8. **De minnezanger,** 187 blz.
9. **Schandevrees,** 190 blz.
10. **Het wassen beeld,** 255 blz.
11. **De oom van Felix Roobeek,** 315 blz
12. **De schat van Felix Roobeek,**

Ve REEKS. — INGENAAID 9 FR.

195 blz.

1. **De geldduivel,** 322 blz.
2. **De burgemeester van Luik,** 347 blz
3. **Simon Turchi,** 320 blz.
4. **Bella Stock,** 317 blz.
5. **Geld en adel,** 315 blz.
6. **De burgers van Darlingen,** 321 blz.
7. **De koopman van Antwerpen,**
8. **Levenslust,** 378 blz.
9. **Het goudland,** 348 blz.
10. **Het ijzeren graf,** 317 blz.

VIe REEKS. — INGENAAID 10 FR.

316 blz.

1. **Eenige bladzijden uit het boek der natuur,** 294 blz.
2. **De kwaal des tijds,** 283 blz.
3. **Moederliefde,** 280 blz.
4. **Batavia,** 268 blz. n
5. **De boerenkrijg,** 307 blz.
6. **Everard T'Serclaes,** 264 blz.
7. **Valentijn,** 271 blz.
8. **Geschiedenis mijner jeugd,** 310 blz
9. **De jonge dokter,** 310 blz.

183 blz.

Asbjœrnson. — Vertellingen uit het hooge Noorden fr. 4,50; geb 5,50
August Cuppens 9,00
Constance Teichmann 12,00
Joris Baers. — De Bibliothecaris als Opvoeder 5,00
De Catalogen 3,75
M. E. Belpaire. — Antwerpen voor honderd jaar 5,00
Wonderland. 8 deelen, elk 8,00
Steph. Claes-Vetter. — Stil Leven, Roman 16,00
Vertelsels uit het schoone Hemelrijk fr. 4,50; geb. 5,50
H. Cruysberghs. — Onze verlossing 6,00
Louisa Duykers. — Zij die getrouw bleef, roman 18,00

Joris Eeckhout. — Litteraire Profielen, 2e deel 20,00
Onze Priestersdichters fr. 7,50; geb. 9,00
Proza van Vlaamsche Priesters fr. 8,50; geb. 9,00

Francis Finn. — Diamanten ring 9,00
Sneeuwitje 12,00
Zijn beste jaar 11,00

WAAKT OP UW KIESRECHT

HET IS DE TIJD

Op dit oogenblik moeten overal de kiezerslijsten voor mannen als voor vrouwen gedrukt en uitgegeven zijn.

Bij elke verkiezing gebeurt het dat oude en nieuwe kiezers geen stemrecht hebben omdat ze niet op de kiezerslijsten staan.

Het is te laat geklaagd.

Wij doen beroep op alle strijdgenooten opdat zé voor zich zelf, voor familieleden en vrienden de lijsten zouden nazien.

Alle mannen en vrouwen geboren vóór 2 Mei 1908 en die op 1 Juli 1928 zes maanden verblijf hebben in de gemeente en er dus wonen sedert 1 Januari 1928.

De personen die verhuisd zijn tusschen 1 Januari en 1 Juli 1928 zijn kiezer in de gemeente die ze verlaten hebben.

Alle reklamatiën moeten vóór den 22 November 1928 bij het schepencollegie worden ingediend.

Wij doen een beroep op onze afdeelingen om de kiezerslijsten na te gaan, ze ter inzage te leggen en de klachten te ontvangen en over te maken.

Voor schoon DRUKWERK wende men zich tot de modern ingerichte Drukkerij Volksverheffing, Onderwijsstraat, 14, Aalst. ■

Men gelast er zich met al wat het vak betreft. Pracht- en gewoon drukwerk.

SPROETEN

verdwijnen gewaarborgd door

Crême Splendid

Prijs 12 fr.

Te koop in alle apotheken.
Apotheek LALEMAN te Iseghem.